

'Double Bind' a Menàrguens

L'exposició d'Art Contemporani *Double Bind*, de Juan Muñoz, que pertany a la Fundació Sorigué, mostrat per unes guies artístiques –l'Art Contemporani necessita un discurs ben trenat, travat i fort perquè l'espectador no es perdi en la mar gelada de la indiferència– a Planta, de Menàrguens, a la gravera de l'empresa Sorigué, és un retorn a la societat, una experiència artística que resulta interessant, de primer ordre, d'aquelles que vas rumiant a poc a poc. Com qui va al cinema esperant que el commoguin. Com qui llegeix una novel·la esperant que el somoguin íntimament.

Després de veure el Museu Diocesà de Lleida –historicista, amb abundància aclaparadora de representació religiosa–, la Fundació Sorigué gravita en una altra òrbita: fonamentalment, l'art com a torbació. L'art com a expressió problemàtica de l'ésser humà en un entorn cultural ciutadà contradictori, enganyós, amb molts plecs, amb soterranis, indrets inaccessibles, amb promeses incomplertes, on determinar veritat i mentida és un assumpte molt enrevessat. On la comunicació és quimera.

L'obra que s'hi exposa està molt lluny del que consideren art la majoria dels mortals. Va ser feta originalment per a la sala de turbines de la Tate Gallery de Londres i exposada l'any 2001. La mort inesperada

del seu autor, relativament jove, ha fet argumentar als seus exegetes que la podem considerar un testament artístic de la seua manera de concebre l'escultura. Pensada per a un espai que havia estat industrial –una central elèctrica a Londres– no desentona gens en un altre paisatge industrial: una gravera per extreure àrids a Menàrguens.

D'entrada, la sorpresa del paisatge obert, al ras, nítid, amb els contraforts del Montsec al lluny i la vall del Segre daurada pel sol a tocar, junt amb els elements del paisatge industrial: maquinària, naus,

carreteres i pàrquing provoquen una sensació d'estranyesa molt adequada per mirar de gaudir i entendre aquesta peça.

L'espectador queda molt commogut per les dimensions de la peça, per la importància de l'arquitectura com a element estructural i dels elements de fons que poden endevinar-se: una certa clau kafkiana; sentir-se contorbat, tanmateix sense sensació de culpa.

La crítica deixa la pàgina oberta a les interpretacions dels espectadors, que en surten més aviat estranyats, bocaclosos.

Aquest estranyament és un efecte artístic buscat. L'obra consta de dos grans plans: el primer inaccessible, amb un sostre de llum natural, grisosa, variable, doncs, segons l'estació de l'any. Dos aparells que pugen i baixen disincronícament. Apàrences. Forats. Res no és el que sembla; tot sembla el que és.

En el pla inferior: escassetat de llum. Ombres allargades. Figures humanes que semblen iguals. La ment es dispara amb relats cinematogràfics de pors o inquietuds. Mecanismes de maquinària industrial i finestres que semblen de blocs de pisos. Revelacions. Solituds.

PLANTA ÉS L'ESPAI D'ART CONTEMPORANI QUE LA FUNDACIÓ SORIGUÉ TÉ A LA GRAVERA DE MENÀRGUENS

ANDREU LONCÀ